2,000 COPIES:

Filipina Esperantisto

Organ of the Philippines Esperanto Association

Published by the Executive Committee of the Philippines Esperanto Association at McCullough Building, Manila.

Entered at Post Office at Manila as Second Class.

Vol. I, No. 12 JULY, 1908 20 centavos

Filipina Esperantisto
ĈIUMONATA PROPAGANDILO
REDAKTORO: W. H. CASE
Adreso: P. O. Box 326, Manila, Filipina Insularo.

Annual Subscription ..... ₱ 2.00
Unu peso (₱1.00) egalvaloras 1026 spesojn

JARA ABONO—EKSTERLANDE: Ni akceptas deksep internaciajn respond-kuponojn.

NOTES AND COMMENT

All Esperantists will be pleased to learn that General Leonard Wood has become so impressed with the practical utility of Esperanto that he has personally written on its behalf to Washington.

o

Mr. Brutus J. Clay, U. S. Minister to the Swiss Republic, has affirmed that he will address President Roosevelt advocating the official recognition of Esperanto by the United States government.

o

At the same time comes the announcement through Dr. Yemans, that the U. S. Consul at Madrid, Mr. Robert M. Bartleman, an enthusiastic Esperantist, has made a report to the State Department on the subject of Esperanto.

o

The last issue of the well known French journal *Tra la Mondo*, published entirely in Esperanto, contains a seven-page article entitled "Lernejoj Publikaj en la Filipina Insularo" written by Commissioner W. Morgan Shuster and illustrated with eleven photographs. This will surely open the eyes of European countries in regard to the educational advancement in these islands.

o

We notice in the *Germana Esperanto-Gazeto* Vice-Governor W. Cameron Forbes' article "Praktika Metodo por akiri lingvojn" with due credit to *Filipina Esperantisto*. This article was worthy of a larger publicity than our paper affords, and we are therefore pleased to see it being republished; as the *British Esperantist* (April) aptly says in reference to it "tiu ĉi letero bone indas la tralegadon de ĉiuj lernantoj,"

o

Father Antonio Serra, parish priest at Cavite, is to be appointed Esperanto Konsul for that port.

o

The Esperantists of Chili and Brazil are to be congratulated on finally getting the Pan-American Scientific Congress to get our language as one of the subjects of discussion.

o

Dr. Charles S. Banks has written en route to Dresden and promised us detailed letters regarding the Congress next month.

o

The expenses connected with our association during the past year exceeded ₱2,000, but owing to practically all the work being done by a few members gratuitously and to donations received from Drs. Zamora and Yemans, Commissioner Forbes and others, we have a balance on the right side, though small.

o

One of our aims has been to get our readers to take up the study of the elemental part of the language that they will be in a position to appreciate the current literature of Esperanto and will subscribe to the foreign journals and publications devoted to it. Should we succeed in this we know that we shall have accomplished something solid for the movement—something more lasting and practical in effect than ten times the amount in erratic donations could give.

To facilitate the sending of subscription fees where direct P. O. money orders are not current we will undertake to forward requisite sums.

Besides the gazettes advertised on page 215 we would direct the attention of our English speaking readers to the *British Esperantist* and *Amerika Esperantisto*.

Digitized by Google

Father G. M. Zwack's article upon the "Alarm Attachment to the Sprung-Fuess Barographs" has attracted attention in Europe and is being printed in the *Internacia Scienca Revuo*, Geneva. Dr. Yemans also informs us that it will be published officially by the U. S. War and Navy Departments.

o

With this number the first volume of the FILIPINA ESPERANTISTO is completed and we enter into the second year incomparably stronger and fitter than twelve months ago when we somewhat timidly launched it.

At that time we had just formed the Association of about little over a score of members, and we thought it advisable to publish a small monthly periodical for the two-fold purpose of being an official organ for members and an explanatory propaganda journal.

We haven't accomplished all we should have liked to have done, there being so many obstacles to contend with at the initiatory stage when relying entirely on the gratuitous services of some few members whose leisure time is very limited.

We have, however, succeeded in bringing the membership up to over the six hundred mark and have gained confidence for ourselves that the movement here has before it a bright future if we only retain the support of those who already have exerted themselves on its behalf.

o

Special thanks are due to Vice-Governor-General W. Cameron Forbes, Father G. H. Zwack, S.J., and Dr. Barrows for their interesting contributions, and, of course, to Dr. Yemans.

To Messrs. W. W. Weaver, Luis Llanso, Charles S. Banks, S. Garcia Roxas, Hermenegildo Cruz, Benito Urrutia and other contributors we tender our thanks and also to the advertisers who have taken spaces in our paper and helped us to bring up the circulation to 2,000 copies per month.

As a large number of our members' subscriptions terminated this month it is hoped that they will make a point of sending to Box 326, their dues for the coming twelve months, *at once*.

On the ready response to this appeal we shall be apt to base our opinion as to what extent our efforts are appreciated and supported by members.

There is much room for improvement in this organ we readily admit, and we hope to improve it in the future, but naturally, how soon that will be, will be dependant upon the mandate from the membership as shown by their early replies.

o

The Annual Meeting for the election of officers for the next twelve months was held on Monday, July 20, at the Hotel de France.

Dr. Felipe Zamora presided and in a short speech gave a summary of the first year's work. He recounted how the Association had grown from a score of members to over five hundred.

Dr. H. W. Yemans was elected President and Mr. Luis Llanso Vice-President, Mr. Case Secretary-Treasurer and Messrs. Edgar A. McClellan, F. V. Freire and Benito Urrutia were appointed to Executive Committee.

o

July 20, 1908

To the Members, P E A.:

In regard to the work of this Association since its organization a year ago, we are pleased to report that while keeping within the limits of our funds we have been able to issue a certain amount of propaganda leaflets as well as our monthly journal.

The *Filipina Esperantisto* has done the double work of an organ for members and a journal for propaganda and as a result we are able to show a membership list of over 600 names.

The expenses of printing and publishing the *Filipina Esperantisto* for this twofold purpose exceed the receipts from membership fees, and, to avoid increasing that fee or reducing the quantity at present published (2000 monthly), we have received the assurance from three or four of our members that they will personally undertake that the publication continues in every respect as well printed and with as large a circulation as heretofore.

With so scattered a membership as we have, and with the publicity that it is necessary to give our *afero*, it is the first essential that this paper be published and also desirable that still more active propaganda work be done. This latter is largely dependent on the prompt renewal of subscriptions by members and by their individual enlistment of new subscribers.

Dr. Yemans, who left Manila early in the year to visit several large centers of Esperantism as our official representative, has been accorded a very hearty reception and has been requested to convey to our membership the feeling of gratifying interest evoked in Europe by our efforts here. In numerous ways he has done great service to our cause and we look forward to his return to the islands in the autumn.

Most flattering notices have been given us by foreign Esperanto journals on account of the rapid progress Esperanto has made in the Philippine Islands, it is therefore our hearty desire that the work that has been so successfully started will rapidly continue, and place the Philippines higher in the esteem of our foreign *samideanoj* who likewise are working for a high ideal and for an aim that—far from being illusory or visionary—is daily gaining form and strength.

THE EXECUTIVE COMMITTEE

Digitized by Google

S-RO IGNACIO ARNALOT
La entuziasma Esperanto-Konsulo ĉe Manila.

COMMERCIAL PRICE LISTS

Among some advertising matter in Esperanto that has reached this office is a 16 pp. pamphlet from the Kuracejo speciala por Diabetuloj at Dresden entitled "Nova, estonte reganta Terapio de Diabeto;" a beautifully printed and illustrated price list of the "Ideal" Typewriter from the makers in Germany; and a Phrase Book of Esperanto and Danish in parallel columns as an advertisement for the Karlsberg Brewery, Copenhagen, which is the first book to be published in Denmark in Esperanto. Besides these we have seen a large number of single sheet leaflets and business cards from European commercial houses and hotels. It all points to the steady headway the language is gaining.

That the Esperantist ranks are growing rapidly is shown by the attention that commercial firms are devoting to price lists and advertising matter in the new language. It is a most healthy sign of vitality to see Esperanto put more and more to practical utility in commerce as it shows a self-momentum of cause and effect that is bound to enlarge as time goes on, being purely a natural outcome.

The number of people who are making a living out of, or by means of, Esperanto, is probably small in proportion to the actual number of Esperantists at the present time, but it undoubtedly is increasing at a very rapid rate, and in a few years it is probable that the demand for Esperantist clerks alone will equal the demand for stenographers and typists, whilst in other directions innumerable openings will present themselves.

AT THE INSTITUTO BURGOS

A very interesting and instructive gathering took place on the 19th inst., in the above named and well-known public school amongst several ladies and gentlemen Esperantists with the view of holding a lecture on the new and beautiful language of Dr. Zamenhof, in the way of propaganda.

At about half-past ten, Mr. Edgar A. McClellan took the floor and, by means of several large sheets of paper on which the principal rules of Esperanto grammar were written, gave a very clear explanation of its study showing, above other things, the facility with which it could be learned.

Miss Florentina José then made a long speech in Tagalog recommending her hearers the study of Esperanto pointing out the good which would derive from it and concluded by reciting a poem in Esperanto.

Miss Maria Candelaria was next heard also in Tagalog. She supplemented her remarks with an Esperanto recitation.

Mr. Freire then addressed to the audience a few words in Esperanto to give those present who were unacquainted with it an idea as to how the language was spoken, afterwards translating it for them into Spanish.

Little 12-year old Miss Angelita Fournier pleased the audience with the declamation of two poetical selections in Esperanto which were most enthusiastically received by all.

The function came to a close with a well delivered speech in Spanish by the worthy director of the school, Mr. Mendiola, who pointed out the advantage and the necessity of the knowledge of Dr. Zamenhof's language for the good of his pueblos and paisanos, as it would be the means of interconnecting the people of the numerous islands of this archipelago who speak so very many different dialects, having, with the knowledge of Esperanto, an auxilliary common language with which to understand mutually.

Mr. Mendiola is certainly very much interested in the new language and has promised to establish soon a class in the Instituto.

Digitized by Google

The International Committee of the Red Cross

have decided to send an Official Delegate to the IVth Universal Esperanto Congress at Dresden

We have been favored by a communication from Dr. René de Saussure of the Internacia Scienca Oficejo enclosing copy of a letter just received by him from the International Committee of the Red Cross Society, Geneva, stating that this latter important organization will send an official delegate to the Universal Esperanto Congress at Dresden next month. The recognition thus accorded to Esperanto is likely to be far reaching in its results, as already a desire of cooperation has been manifested by high military authorities in many important countries, who recognize the general utility of an international language to the service, especially to the operations of the Red Cross section.

Among the first army officers in Europe to advocate its use may be mentioned the names of Lord Roberts, Duke of Connaught, General Baden-Powell, General Sebert of the French Army. General Oku Chief of Staff of the Japanese Army, has warmly supported the idea and the American Army has some of its most influential officers furthering the movement.

We are printing the full text of the letter on this page.

INTERNACIA KOMITATO
DE LA
RUĜA-KRUCO

Ĝenevo, la 2an de Junio 1908

Al Sinjoro René de Saussure
Generala Sekretario de la Esperantista Scienca Asocio
Ĝenevo

Sinjoro,

La Internacia Komitato en sia hieraŭa kunsido priparolis la inviton kiun vi bonvolis adresi al ĝi per letero de Majo 22a por deleĝi unu el siaj anoj al la Universala Kongreso de Esperanto kiu estas okazonta en Dresdo je monato Augusto proksima.

Kvankam ne dezirante elekti partion en tiu ci demando, kies intereson ĝi tute ne volas malatenti, ĝi estas bonvola informiĝi kiel eble plej pri tiu temo, kaj tiucele ĝi decidis principe akcepti vian afablan inviton. Gi do tre versajne sendus unu el siaj anoj "ad audiendum et referendum" kaj por esti tiel pli bone informita pri la servoj kiujn tiu internacia helplingvo povas alporti al Ruĝa Kruco.

Ni konigos al vi poste la nomon de tiu delegoto.

Bonvolu akcepti, S-ro Sekretario, la certigon de niaj sataj sentoj.

PAUL DES GOUTTES.

"TOPSIDE," BAGUIO, BENGUET, P. I.
La somera loĝejo de *Vice-Governor-General W. Cameron Forbes.*

Digitized by Google

VIEWS OF GENEVA

AN ESPERANTO STRONGHOLD

where the head offices of the Universala Esperanto-Asocio and Internacia Scienca Asocio are located.

Ĝenevo estas ĉefurbo de la samnoma Svisa kantono (145,000 loĝantoj); ĝi aniĝis en la Svisa Konfederacio dum 1814. La triono de la loĝantaro estas de ĝeneva deveno, triono estas svisa alikantona, triono estas fremda. La katolikoj kaj protestantoj estas proksimume egalnombraj. La franca lingvo estas la komuna lingvo.

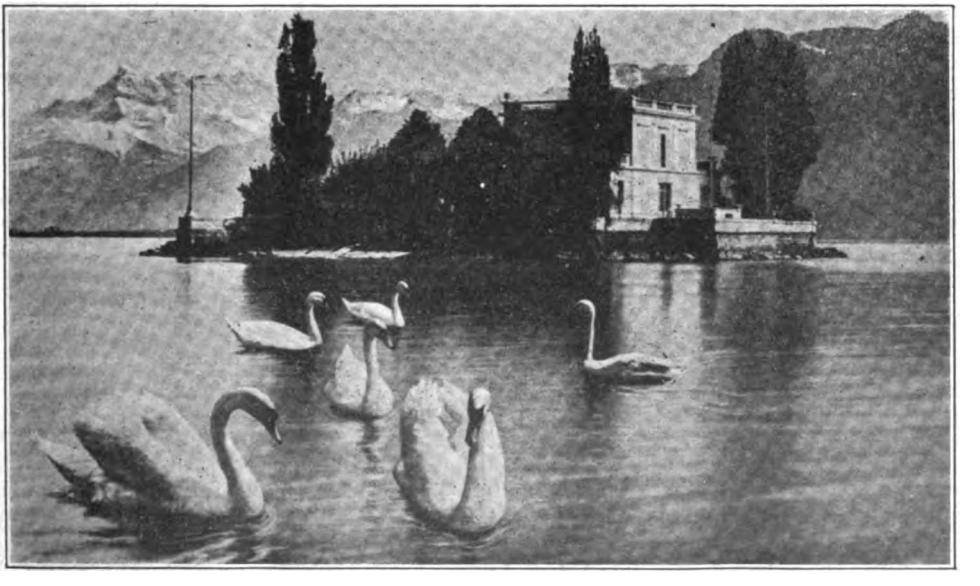

Monumento Brunswick

TOPOGRAFIO. — Altitudo: 375 metroj. La urbo estas dividata je du partoj, laŭ la Rodana rivero. La flanko maldekstra estas la pli vasta; sur monteto staras la malnova urbo, kiun kronas katedralo Sankta Petro. Oriente sidas la kvartalo Eaux-Vives; oriente kaj sude la kavartaloj Plainpalais kaj Carouge.

La ĉefa industrio de l'urbo konsistas en la *horloĝarto*, kiu jam de longe famigis la nomon Ĝenovo, kune kun emajlarto, juvelarto, muzikiloj, k. t. p. La industrio de la aŭtomobiloj estas tre prospera. Ĝenevo posedas konatajn fabrikejojn de fizikinstrumentejoj, elektraparatoj, k.c.

Ĝenevo estas la ekonomia centro de vasta regiono; tial; ĝi posedas multajn gravajn kontojn, import-kaj eksportfirmojn, k. c.; ĝi estas antaŭ fama pro siaj multaj bankoj kaj financaj institucioj.

Ĝeneva Lago, Insulo Clarens kaj "Dent du Midi"

Digitized by Google

Esperanto to be one of the Subjects for discussion by the Pan-American Scientific Congress

at Santiago de Chili, Dec. 1908—Jan. 1909

La Societo Patrina Esperantista de Ĉilo, Santiago de Chile, anoncas ke devita al la pova konkurso de Sinjoroj: Moŝto Valentin Letelier, Rektoro de la Ĉila Universitato kaj Prezidanto de l'Komisio organizanta de la 1.ª Kongreso Scienca Tutamerika; Moŝto Eduardo Poirier, Ministro Plenpotenculo de Kvatemalo, Dekano de la Korpo Diplomatia kreditiĝita antaŭ la Registaro de Ĉilo; kaj sekretario ĝenerala de la Kongreso Scienca Tutamerika, kaj Moŝto Miguel Cruchaga T., Ambasatoro Esterordinara kaj Ministro Plenpotenculo de Ĉilo, antaŭ la Registaro Arĝentina, kaj Vicprezidanto de tiu Tutamerika Kongreso; la Sinjoro Eduardo Fábres, Prezidanto de la Societo Patrina Esperantista de Ĉilo, profesoro de Leĝoscienco ĉe la Universitato Ĉila kaj membro de la supernomita Kongreso, kun la helpo de la Grupo "Virina Esperanta Parolado," kies prezidantino estas la distinĝinda Sinjorino Josefina Errázuriz de Santa Cruz, kaj Honora Prezidantino de nia Societo; de la Sinjoro Ipólito K. Kontreras, Redaktoro de Ĉilo Esperantista, Vicprezidanto de la Societo Patrina Esperantista de Ĉhilo, kaj de la Sinjoro Augusto Biaut, Konsulo Ĝenerala de Esperanto en Ĝilo, estis obteninta ke la LINGVO INTERNACIA ESPERANTO ESTU ENMETITA INTER LA TEMOJ PRI KIUJ SPECIALE SIN OKUPOS LA GRANDA KONGRESO SCIENCA TUTAMERIKA, kiu malfermiĝos, sub la aŭspicoj de la Registaro de Ĉilo, en la urbo de Santiago, la 25an Decembro proksima kaj kiu fermiĝos la 5an Januaro 1909a.

Sciiĝante al la mondo esperantista, tiun gravan okazintaĵon, la Societo Patrina Esperantista de Ĉilo petegas al la tutesperantistoj kaj tre speciale al ĉiuj el Ameriko, ke ili obligu sian aktivecon kaj energion antaŭ iliaj respetivaj Registaroj, deligitoj venontaj al Ĉilo kaj propagandaj Amerikaj naciaj Komitatoj, por klopodi favore, la diskutadon kaj aprobon de Esperanto, ĉe la Kongreso Tutamerika al kiu venos la prezentantoj de dudek nacioj.

Ĝi scias ankaŭ ke, flanke Sro-Eduardo Fábres, oficiala membro ĉe la antaŭdi-

La "Societo Patrina Esperantista de Chilo," Santiago de Chile, anuncia que, debido al poderoso concurso de los Señores: Don Valentin Letelier, Rector de la Universidad de Chile y Presidente de la Comisión organizadora del primer Congreso Científico Pan Americano; Don Eduardo Poirier, Ministro Plenipotenciario de Guatemala, Decano del Cuerpo Diplomático acreditado ante el Gobierno de Chile y Secretario General del Congreso Científico; Don Miguel Cruchaga T., Enviado Extraordinario y Ministro Plenipotenciario de Chile ante el Gobierno Argentino y Vicepresidente del Congreso Científico; El señor don Eduardo Fábres, Presidente de la Societo Patrina Esperantista de Chilo, profesor de la Historia de Derecho en la Universidad de Chile y miembro de dicho Congreso, con la ayuda del Grupo "Virina Esperanta Parolado" cuya Presidenta es la distinguida señora doña Josefina Errázuriz de Santa Cruz, Presidenta Honoraria de nuestra Sociedad; del señor don Ipólito K. Kontreras, Redactor de "Chilo Esperantista" y Vicepresidente de la Societo Patrina Esperantista de Chilo y de don Augusto Biaut, Cónsul General del Esperanto en Chile, ha obtenido que la LENGUA INTERNACIONAL ESPERANTO SEA INCLUIDA ENTRE LOS TEMAS DE QUE TRATARÁ ESPECIALMENTE EL GRAN CONGRESO CIENTÍFICO PAN AMERICANO que se abrirá, bajo los auspicios del Gobierno de Chile, en la ciudad de Santiago el 25 de Diciembre próximo y que se clausurará el 5 de Enero de 1909.

Al comunicar al mundo esperantista tan importante acontecimiento, la Sociedad Matriz Esperantista de Chile, ruega encarecidamente á todos los esperantistas y muy especialmente á los de América, que redoblen de actividad y energía acerca de sus Gobiernos respectivos, de los delegados que vengan á Chile y de las Comisiones de propaganda en los países Americanos, para que presten favorable acogida á la discusión y aprobación del Esperanto en el Congreso Pan Americano, al cual acudirán los representantes de veinte Naciones.

La Sociedad anuncia también que, junto al señor don Eduardo Fábres, miembro ofi-

Digitized by Google

rita Kongreso, diversaj Delegitoj Ĉilanaj kaj fremdaj, kiuj estas fervoraj esperantistoj, distingiĝos; kaj konsekvence tio, ekzistas grandaj eblecoj per kiuj, Esperanto estos aprobata. Tiel, do, la momento estas solena; la duono de la laboro estas farita, kaj la fina triumfo sole dependas de la aktiveco kaj energio kun kiuj la okcent Societoj esperantistaj kaj la milion el siaj anoj, kiuj estas dissemataj sur la Tero, nin helpos.

cial de dicho Congreso, hay diversos distinguidos delegados chilenos y extranjeros que son ardientes partidarios del Esperanto y en consecuencia existen grandes probabilidades de que el Esperanto sea aprobado. Así, pues, el momento es solemne, la mitad de la labor está hecha y el triunfo final depende sólo de la actividad y energía con las cuales nos ayuden las ochocientas sociedades esperantistas y el millón de sus partidarios que existen sobre la Tierra.

Necessity of a Practical Auxiliary Language for International Medical Conferences.

Last issue we recorded the appearance of a new journal in Roumania, and this month we are able to announce still another from the same land. This last mentioned, *Rumena Esperantisto*, is a well-printed 32-pp. bimonthly; it certainly seems to point to some activity in the movement over there.

The following is an extract from a letter appearing in this first issue by Surgeon-General Demosthen, General Health Inspector of the Roumenian Army, which speaks of the disabilities that scientific men encounter in international conferences at present, that would be eliminated by the use of Esperanto.

"* * * kiam oni devas efike partopreni ĉe grandaj internaciaj sciencaj kunvenoj, kie tre gravajn demandojn oni komunikas kaj oni pridiskutadas en diversaj lingvoj, tiu, kiu ne estas poliglota ĉeestas neage, ĉar li ne scias pri kio oni diskutadas kaj precipe kiel oni argumentadas. Li ne povas serioze partopreni en tiaj kondiĉoj, kvankam li eble posedas grandan sperton pri la afero pritraktata. Por koni la esencon de tiuj komunikaĵoj, aŭ tion, kion oni proponis kaj kiajn decidojn oni alprenis pri demandoj ĉe kies diskutado li ĉeestis, li devas atendi 6–8 monatojn, ĝis ili aperos publikigitaj, kiam li povos ekzameni post ilia tradukigo en lingvo de li konata la subjektojn por li interesajn."

"En tia cirkonstanco mi trovis min ĉe la lasta internacia kongreso de Higieno kaj Demografio, kiu okazis la pasintan jaron en Berlino, kie mi ĉeestis la parolajn komunikajojn faritajn en angla, germana, franca kaj itala lingvoj. Por profite partopreni tiajn kongresojn germano, anglo, franco aŭ italo devas posedi ankaŭ tri lingvojn kaj ruso, turko, norvego, japano, rumano k. a., ankaŭ kvar lingvojn krom la patra lingvo. Mi ne scias ĉu entiu kongreso troviĝis iu ano tiel poliglota. Tre certe kelkaj kongresanoj posedas apenaŭ duan lingvon, krom la sia. Tre multaj, preskaŭ la plimulto da germanaj, anglaj, francaj kuracistoj scias nur sian propran lingvon kaj ĉiuj akordiĝas konfesi la ĝenaĵojn kaj malhelpajojn, kiujn ili renkontis antaŭ ol sciiĝi pri la aferoj diskutitaj en lingvoj nekonataj de ili, ĉe kunvenoj, en kiuj ili partoprenis. Kaj oni bone notu, ke la plimulto da kuracistoj en ĉiuj landoj estas 'monoglota.'"

"Ĉe unu el la Berlinaj kongresaj kunsidoj du kunfratoj faris ĉiu el ili parolan komunikaĵon, unu angle kaj alia germane. Ne sufiĉe posedante tiujn ĉi lingvojn mi ne sole ne povis partopreni la diskutadon, sed ankaŭ nun, post 4 monatoj pasintaj, mi atendas koni la esencon de tiuj verkoj, post kiam mi ricevos la kongresan volumon kaj post kiam mi ĝin tradukigos."

"Tiu ĉi grava manko, en la internaciigo de la sçienco, decidigis min proponi, ĉe la Berlina kongreso, la lingvon Esperanto, por la temoj, komunikaĵoj kaj diskutadoj en la internaciaj kongresoj pri medicina scienco, anstataŭ la latina lingvo jam forlasita."

"Kiam tiu ĉi lingvo, tiel simpla, sonora kaj tiel facile komprenebla—pro kiu D-ro Zamenhof, rajtiĝas aspiri jam de nun al la dankemeco de la intelektuloj de la tuta mondo—kiam tiu lingvo fariĝos deviga ĉe la kongresoj, ĉiuj kongresanoj el ĉiuj landoj aŭdados kaj komprenados unu kaj la saman lingvon tiel, ke ĉiu kongresano bezonos havigi al si nur unu lingvon, krom la patran, sed ne tri aŭ kvar."

Digitized by Google

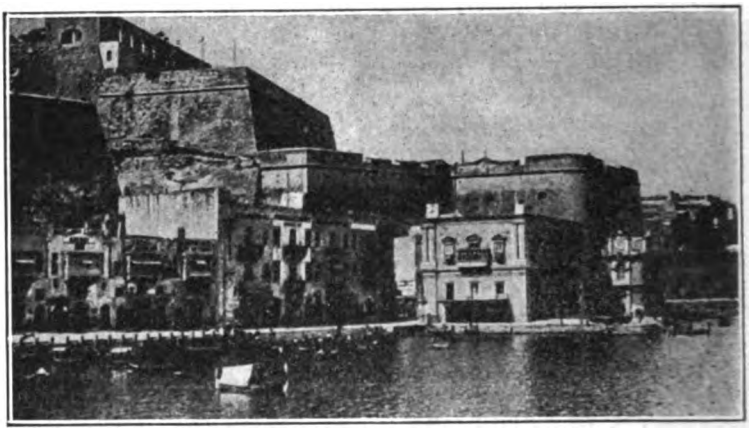
PRI MIA VOJAĜO, Daŭrigo

POR

D-ro H. W. YEMANS

En mia antaŭa letero mi priparolis mian plej afablan bonvenon ĉe Malta kaj Gibraltar; la fotografajo kiu aperas apude prezentas vidajon de la unua nomata loko.

De Gibraltar la fervojavojaĝo trans Hispanujo komencis. La unua halto estis en Ronda, vilaĝo negrava sed kiu entenas plej interesajn restaĝojn de la Maŭraj kaj Romaj tempoj kaj popoloj. Dividanta la vilaĝon en du partoj estas profundegajo kun krutaj ŝtonaj randoj, en kiu estas lokitaj multaj muelejoj farunaj kies intereso kuŝas en la fakto ke inter ili sin trovas muelejoj de diversaj periodoj—Romaj, Maúraj, antikvaj kaj plej modernaj Hispanaj. La halto en Ronda ne estis longa, kaj mi daŭrigis la vojaĝon kiel eble plej rapide ĝis Granada, la plej fama kaj interesa loko en tuta Hispanujo.

VALLETTA, MALTA

Ĉiuj, kiuj ne jam legis pri la mirinda fortikajo kaj palaco de "La Alhambra" devus tuj fari tion. Estas neeble priskribi la ĉarmon kaj belecon de la konstruajoj kaj ĉirkaŭajoj. La delikateco kaj bongusteco de la belegaj ĉambroj, kortoj, fontanoj, turoj, ĝardenoj, k.t.p., konstruitaj de la Maúroj estas ekster miaj povoj priskribi.

D-RO YEMANS KAJ GEESPERANTISTOJ SVISAJ—MAJO, 1908

Digitized by Google

Mi restis en Granada du tagojn, ĝuanta ĉiun minuton; tamen, estis muŝo en la butero, ĉar mi ne povis trovi eĉ unu Esperantiston. Estas Esperantistoj tie, kiel mi lernis, tio malfrue bedaŭrinde, sed siaj adresoj ne estas en la Jarlibro, eldono de 1907.

De Granada mi iris al Sevilla. Estas en la Hispana lingvo du diroj, kiuj esprimas bone la veron pri Granada kaj Sevilla. Ili estas: "El que no ha vista Granada, no ha visto nada," kaj: "El que no ha visto Sevilla, no ha visto maravilla."

La katedro de Sevilla estas la plej granda, laŭ la teramplekso, en la mondo. En ĝi kuŝas la cindroj de Columbus (Colon,) la eltrovinto de Ameriko, en belega tombo, taŭga je ĝia multvalora enhavo. Flanke de la katedro estas la belega sonorila turo "La Giralda," kiu estas, kaj ĝusta, la fieregо kaj ĝojo de la Sevilanoj. Konstruita de la Maŭroj, antaŭ multaj jarcentoj, ĝi staras la plej prominenta vidaĵo de la urbo, kaj estas videbla de granda malproksimeco. Proksime al la katedro estas la Alcazar, proprajo de la reĝo, sed malfermita al la publiko.

De Sevilla mi fervojeveturis al Cordova, kie estas la antikva Maŭra moskeo, sed nun okupata de la katolikaĵoj kiel katedro. Mi nur citas ĉi tiujn mirindajn vidindaĵojn, ĉar priskribi ilin estas ekster mia povo, kaj, eĉ se mi povus fari tion, estus necese verki grandan libron anstataŭ mallongan historion pri mia vojaĝo.

En Madrido mi havis la plezuron renkonti en la strato, Kapitanon Perogordo, de la Hispana Armeo, kiu estas la Esperanta konsulo tie. Al li, mi ŝuldas multe pro lia afabla atento. La Kapitano estas tre lerta kaj fervora Esperantisto, kaj bone scias fari la vizitojn de trapasantaj Esperantistoj plej agradablaj. De Madrido ni (ĉar mi havis la grandan plezuron vojaĝi tra Hispanujo kune kun la Generalo Wood kaj lia bela kaj sprita edzino) faris ekskurson al Toledo, plej interesa, fortikigita, malnova urbo, kie ni trovis la sindoneman D-ron Reyes, la Esperantan konsulon, kiu kondukis nin tra la mallarĝaj kaj kurbitaj stratetoj por montri al ni la mirindajn vidindaĵojn.

La Kapitano Perogordo donis al mi prezentan karton al la Komandanto Ribot en Barcelona, pro kiu mi estas tre dankplena al ambaŭ, ĉar mi trovis en la persono de Komandanto Ribot tre afablan kaj poluritan ĝentilhomon.

Mi havis, ankaŭ, presentan leteron al iu sinjoro en Barcelona, donita al mi de nia amata konsulo en Manila, S-ro Arnalot, sed bedaŭrinde, tiu sinjoro estis translokinta sian loĝejon, kaj mi ne sciis ĝian ĝustan lokon. Tial, mi ne havis la plezuron renkonti lin.

En Marseilles, mi trovis la Esperantan oficejon fermita, kaj bedaŭrinde ne povis eltrovi aliajn Esperantistojn.

Alveninte en Ĝenevo, mi tuj vizitis la Internacian Sciencan Oficejon kaj havis la grandan plezuron koniĝi kun D-ro René de Saussure, la estro de l'oficejo, kaj S-ro Hodler, la redaktoro de l' bonekonata gazeto, *Esperanto*.

Tie mi pasigis pli ol tri semajnojn en la studado de Esperanto kaj Esperantaj aferoj.

Mi sciiĝis plezure ke la movado kreskadas plej rapide kaj kontentige. La anaro pligrandigadas tiele, ke estas preskaŭ neeble ĝuste denombri gin, kaj la gazetaro pligrandiĝadas po almenaŭ du novaj Esperantaj organoj ĉiumonate.

Ĝenevo

Sabadon kaj dimancon, la 16an kaj 17an de Majo, okazis la ĉiujara Svisa festotago, je kiu partoprenis preskaŭ cent ĉeestantojn de Svisujo kaj la Francaj kaj Italaj ĉirkaŭajoj. Sabadon posttagmeze je la kvina, okazis tefesteno, kie sidantaj ĉirkaŭ tabletoj estis multaj viroj kaj virinoj, sinjoroj, sinjorinoj fraŭloj kaj fraŭlinoj. La salono estis tre bele ornamita, kaj ni restis tie babilantaj dum pli ol unu horo. Je la oka,

Digitized by Google

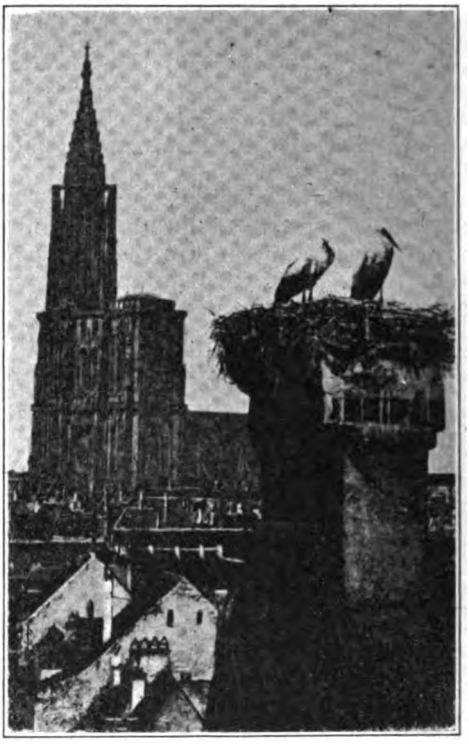
veŝpere, oni prezentis kelkajn teatraĵojn, citis poeziojn, faris parolojn—ĉio plej interesa, sed la ĉefa afero estis la komedio "Franca Lingvo sen Profesoro;" la geaktoroj prezentintaj ĝin estantaj de ses diversaj nacioj.

La prezento estis sukcesplene farita, kaj oni dirus ke la geaktoroj estis profesiaj, tiel bone ili plenumis siajn rolojn.

Mi havis la plezuron konduki al la prezento la Gesinjorojn Clay, la ministro kaj lia edzino de l' Unigitoj Ŝtatoj al la Svisa Respubliko. Ili ĝuis multe la tutan aferon, kaj S-ro Clay min promesis skribi al la estraro Usona pri ĝi, rekomendanta ke Esperanto estu akceptita oficiale.

Ĉi tie estas oportuna okazo diri, ke la konsuloj en Madrido (S-ro Bartleman), kaj Ĝenevo (S-ro Kiene), impresiĝis tiele pri Esperanto ke ili sciigis min ke ili faros specialajn raportojn al la estraro Usona pri Esperanto. La Generalo Wood ankaŭ, impresiĝis tiele, ke li, propramane skribis al la estraro Usona, plej favoran leteron pri Esperanto. Komence li estis skeptikulo, tial ĉi tio estas granda venko por la afero.

En Strassburgo (Germanujo) mi vizitis la konsulon, S-ro Mueller, kaj ĉeestis kunvenon de la tieaj Esperantistoj oficiale kunvokita por akcepti min. Se ĉiuj Esperantistoj estas tiel fervoraj kaj progresemaj kiel tiuj en Strassburgo, la afero kreskados kaj prosperos. Ili havas belan salonon por siaj kunvenoj, ornamita per portretoj, bilderoj kaj standardoj. En tiu salono sin trovas ankaŭ bonsonoran muzikorganon, kaj la ĉirkaŭ dudek geĉeestantoj kantis rave nian himnon kaj aliajn Esperantan muzikon.

STRASSBURGO

En la proksima komunikaĵo mi priskribos miajn vizitojn al Parizo kaj Londono.

Ĉie, kie mi vagis dum mia vojaĵo, la gesamideanoj deziris ke mi sendu al la socianoj Filipinaj ĉiujn bondezirojn, kaj ĉiuj miriĝis pri la miranda progresado de la afero en la insularo.

Frate kaj korege,

H. W. YEMANS.

[Daurigota]

LONDON ESPERANTO CLUB.

A very remarkable occurrence, says the *Review* of *Reviews* (London), took place on May 22nd at the London Club. An eminent Japanese gentleman, Dr. Kroita, Professor of History at the Tokio University, was passing through London on his way to Paris, and as he desired to meet English Esperantists, Mr. Clegg sent him notice of the weekly gathering. He was of course asked to speak, and at first demurred, saying that he had only spoken Esperanto in Japan amongst his own countrymen and was not accustomed to speaking in public. All in the room were naturally very anxious to hear him, and so in slow careful sentences he began to tell that he had had a lonely time during the fortnight he had spent in London, as, though he had learned English for ten years, he found that he could not speak to be understood. Esperanto he had studied for about the same number of months, and to his own astonishment found that an English audience could comprehend him. Esperanto had a good many points in common with Japanese, such as the special adjectival endings and the use of building-up syllables. As regards languages the Japanese are much handicapped; time is an object to them as to us; commercially and politically they need to communicate not only with Germans or English, but with people of many other nationalities. Far from Europe as they are, to learn to speak many languages is an impossibility, and therefore they eagerly welcome Esperanto.

As it happened, an Italian, Signor Bracci, was present that same evening; he also not only could not speak, but even does not know Englsih. He, too, at first declined to address the meeting, saying that he had come from an isolated Italian place, and had learnt Esperanto from books only. Continuing to explain these things in detail, and also some Italian difficulties, he suddenly discovered to his own astonishment and our amusement that he had really *made* his speech.

The two gentlemen from countries so widely separated realised with joy that they could perfectly understand one another.

Digitized by Google

LA VOĈO DE L'VENTO

S-RO EDGAR A. MCCLELLAN

Dume mi sidas ĉe mia skribtablo por verki mian unuan enpresotan artikoleton en Esperanto, amaso da malĝojaj pensoj subpremas min je la luliganta sonado de la falanta pluvo foje fortike alpelata kontraŭ la fenestrojn de la ĉambro. De tempo al tempo teruriga ekblovo, kiel elspirajo de iu nevidebla grandegulo, skuas la tutan domon. Sajnas kelkfoje, ke la naturo mem havas voĉon kaj animon kaj alparolas al ni lingvon, kiun ĉiu interpretas diversmaniere laŭ la plimalpli impresema stato de sia animo.

Tiun ĉi nokton la naturo ĝemas kaj ploras.

Mi estas sola, sed ne tute sola, ĉar jen sur la libra bretaro staras fotografo de maljunulo, kiu fikse kaj ameme rigardas min. Li estas mia tre amata patro. Li sidas ĉe tableto apogante la kapon kontraŭ la mano, kaj lia rigardo estas pensema; sed kiel blanka estas lia barbo kaj pala lia vizaĝo!

Ĉiam pli blovas la vento kontraŭ la murmurantajn fenestrojn. Mi atente aŭskultas kaj mi aŭdas klare elparolata mian baptan nomon. Subite ĉio silentiĝas. Leviĝas larma vualo antaŭ miaj okuloj, kaj kvazaŭ per miraklo la hela elektra lumo ne klarigas plu kaj tra la mallumo mi nun vidas nenion krom mia patro.

Iom post iom li fariĝas natura grandeco kaj nun li sidiĝas antaŭ mi ĉe mia skribtablo.

"Parolu, paĉjo, mi vin petas; mi ne aŭdis vorton vian de du longaj jaroj, de tiu ĉiama memorinda tago kiam vi forlasis nin plorantajn por ekloĝi en la malvarma tombo; paĉjo mia, diru almenaŭ unu fojon plu aliajn karesajn vortojn kiel antaŭe; parolu, mi petegas vin." Tiam mi klare vidas, ke liaj sensangaj lipoj ekmoviĝas, sed el ili nenia aŭdebla sono eliras, kaj sole larmoj ekvidiĝas ĉe liaj okuloj.

Mi subite leviĝas kaj min ĵetas ĉe liajn piedojn antaŭstrečante miajn brakojn por altiri lin al mia brusto; sed ve, nur falas la malplenaj manoj sur la neokupitan seĝon, kaj premegata de kordoloro mi petege levas mian larmmalsekiĝantan vizaĝon, kaj jen me ree vidas lin en la fotografa kadro sur la libra bretaro.

Ekstere ĉiam blovadas la vento kaj faladas la pluvo; interne ĉie estas klara lumo ekcepte ĉe mia koro; ĝi estas cirkaŭata de malgajiga ombro; sed mi ne estas sola; mi estas kun mia patro.

EDGAR A. MCCLELLAN.

Internacia Kongreso de la Societoj por la Paco

De la 27a de Julio ĝis la 1a de Aŭgusto okazos en Londono, ĉe Caxton Hall, Westminster, la deksepa Universala Packongreso. Tie kunvenus delegitoj el diversaj landoj por kunparoli pri la progresigado de la Paca Movado. Oni jam vigle preparas por la kongreso, kiu estas por ni Esperantistoj speciale interesa pro tio, ke ĝi estas la unua packongreso, en kiu Esperanto estos oficiale sankciita lingvo, laŭ la decido voĉdonita lastan jaron de la Pacfistoj en Munheno. Krom la ordinaraj kunsidoj, oni aranĝas interesajn flankajn demonstraciojn kaj festenojn.—*British Esperantist.*

Digitized by Google

PROPAGANDA PAGES

Una Lengua Internacional: EL ESPERANTO

Talumpating Binigkas ni Dr. SAQUET

SOCIEDAD ACADEMICA DE NANTES

nang L'Avenir Medical (Lyon Francia.)

"Lengua internacional" ang kahulugan ay hindi "Lengua universal" at ukol na mapalit sa ibá.

Ito, sakali mang mangyari, ay mahabang panahon ang kailangan.

Aling bansa sa mga panahong ito ang papayag na palitan ng iba ang wika ng kanilang kanunu-nuan?

Ang sariling pag ibig sa wika ay hindi papayag, iyang wikang ginamit sa unang pagtawag sa magulang ay mahal sa lahát. Maaari ang mag aral ng ibang wika, wikang makatutulong sa sariling kinamulatan. Nguni't kailangan ang magaral ng iba? ¡Hangal na tanong! Ang pagaaral ng ibang wika ay kailangan, maging sa marurunong at maging sa mga mangangalakal lubha pa sa lagi ng naglalakbay sa iba't ibang bayan pagkat ang ibang wika ay isang daan sa pagaabot sabi. At kung tunay na maraming ginawa upang magkalapit ang mga bayan sa pamamagitan ng "ferro-carril" "telegrafo" at ibp. ay tunay namang walang nagagawang bagay upang magka antiluhan ang lahat. Kung totoo gaya ng paniniwala nila Zamenhof at Gabriel Hanataux na ang sigalot ng mga bayan ay dahil sa mga wika, ang wikang internacional ay maaaring humusay sa mga nasabing sigalot.

Ang pag aaral ng salita ng iba't ibang bayan ay hindi dapat gawin sapagka't mahirap, kailangan ang maraming pilak at mahabang panahon.

Ang latin ay nakaaaya, nguni't gayon ma'y hindi makasapat sa lahat ng kinakailangan sa "lengua auxiliar" pagka't tangi sa kahirapan ay maraming kulang sa paghahayag ng "ideas modernas."

Ang katunayan lahat ng ginawa ng mga pamahalaan sa Europa ay hindi nanga tuloy. Ngayon ang wikang iyan ay hindi halos ginagamit sa "ciencia" at sa "comercio" ay gayon din.

¡Gunitain natin ang sasapitin ng mga dakilang aklat na isinulat ayon sa leteratura moderna kung isasalin sa wikang latin!

Ang mga bantóg na sila Bakon Descartes, Pascal, Liebnitz at ibp., marurunong ng latin at higit pa sa atin ay nag isip upang lumalang ng wikang internacional, wikang hindi sakop ng latin pagka't hindi sila paniwalang ang latin ay sapat sa lahat ng kakailangánin.

Noong 1900 si Max Müller ay pumayag na siya'y maanib sa komité de honor ng kapisanang tagá pamansag ng Esperanto pagka't inakala niyang siyang magiging paraan upang lumaganap ang wikang Esperanto.

Esperanto, itó ang pangalang ginamit ni Dr. Zamenhof ng kaniyang ilathala sa Varsovia noong taóng 1887 ang nais niyang gumawá ng isang wikang magiging daang maka-antiluhan ang lahát ng tawo.

Siyá noong panahóng yaon may 28 taóng gulang lamang.

Kung tunay na ang "genio" ay isang dakilang "paciencia." Itó ang masasabing katunayan; pagka't ng kaniyang nasain ang gumawá ng isang wika ay pipitong taón lamang ang gulang niyá at ang dahilán ay ang kaguluhán sa kaniyang bayan ng apat na wika: polaco, ruso, aleman at hebreo.

Ang nais na yaon ay tinagláy niya hangang bumilang ng 18 taón at ng lumabás na siya ng paaralan ay ihinaráp sa kaniyang mga kaibigan ang isang simula kahit hindi pa totoong mahusay.

Ang pagaaral ng Esperanto ay madalí, datapwa't nahirapan si Dr. Zamenhof ng gawín. At kung ang volapuk ay na unang ihayág ng 5 ó 6 na taón, marahil ay hindi na niya tinapos kahit talastas niyang magalíng kay sa volapuk.

Digitized by Google

Isang bantóg at natatanging linguista, ang Marqués sa Beaufront ay nagbayág din ng isang nahahawíg datapua't kaniyang inamin ang kagalingan ng Esperanto at tumulong ng labis upang mataniyag sa sangkalibután.

Dahil sa kaniya, sa Francia at sa iba't ibang bayan ay naalam ang Esperanto.

* * * * * * * * * * *

Tatlong wikang yari ang nahayág, ang dalawa sa kanila'y nasiyahán ng panahong mga ligpit.

Mababago marahil at maging ang kila Shakespeare at Molinere na malalayo na sa atin ay magkakaganoon din.

Ang tatlong yaon ay ang volapuk ang Esperanto at ang lengual azul.

Ang volapuk ay nagbuhat sa kaisipán ng pastor alemang si Scheyer. Bagá man nagkamít ng malaking pagpuri ay napawing biglá kahit dakila ang pagkakabantóg, gawa ng hindi kahusayan.

Ang gramatica ng volapuk ay magaan datapuwa't ang vocabulario'y hindi maigi ang pagkayari.

Higít sa limang wikang nagkakalayó ang pinagbuhatan at dahil dito'y may kaguluhán, palibhasa'y gawá ng isang políglota at hindi ng isang filólogo.

Ang salitang Volapuk nagbuhat sa world at speak; walang etimologistang makatuturing nitó.

America kung tawagin, Melop etc.

Walang *r* sapagka't mahirap bigkasín ng mga asiático.

Mahirap isulat sa kaguluhán at sa kahirapang bigkasín.

Ang lengua azul na inihayag noong 1900 ay gawa ni Leon Bollack sa París nguni't nagbuhat sa polako.

Kahit natagalán bago nahayág ay hindí rin nakasapát sa lahát ng kailangan ng lengua internacional.

Ang gramatica'y mainam ang pagkayari kahit may kahabaan.

Mainam pakingán may salitáng maiksí datapua't mahirap tandaán.

Ang malaking kapintasan sa lengua azul ay ang hindi pagkaari sa literatura pagkat lapat lamang sa comercio.

Dahil dito hindi dapat pagaralan gawá ng maraming kulang.

Tangi sa tatlong may ilan pang hindi nayayari ni ang Spokil na mahigit ng dalawang puong taong ginagawa ni Dr. Ad. Nicolas Bourboule.

Ang spokil marahil ay isang salitang pilosopika nguni't walang pagkayari daw ayon sa sabi ng mga pilosopo, datapua't hindi tayo dapat maniwala sa sabing ganito pagka't maraming siniyahan noong unang panahong hindi raw mangyayari gayon man sa mga panahong ito ay nakikita natin gaya ng telegrafo sin hilos.

Ang lahat ng hindi pa nayayaring mga yaon, marahil ang spokil lamang ang hindi at ang lahat ay pagbabago lamang sa esperanto.

Sa loob ng 18 taón si Dr. Zamenhof ay iisá ang kaniyang nakitang kailangan baguhin, sa bunga ng kaniyang kapaguran at ito'y ang pag-gamit sa *m* sa lugal ng *n* pagka't makita niya ang paggamit ay may kaguluhán.

Ang gawá niyang itó buhat sa kaniyang kabataan ay lumabis ang hirap, gayon man sa inót-inót kaniyang na buó bagay na may kalayuang mayari ng sino, lubhá kung ihahayág sa mga panahóng itó.

Ang wikang Esperanto ay hawíg sa kastila at italiano kung pakingán, maaawit, may maiinam na tuláng magaang bigkasín, maaring pagsalinan ng alín mang wika.

Magaang matutuhan. Sinasabi ng mga linguista, magaan ng makalimang puó sa wikang kinagisnan ng sino man.

Ang gramática may 16 na palatuntunan lamang at maiiksí, ang pag-uugnay ugnay ng mga salita ay madalí, pagka't maraming bagay-bagay na sa ibáng wika'y ginagamit na inalís upang magaanan ang sino man sa pag-aaral.

Ang gramática gawa ng kaigsián ay matutuhan sa loob ng ilang oras at ang vocabulario sa loob ng ilang lingó, at kahit sinong marunong bumasa ay maaring sa pamamagitan ng isáng diccionario makapagsasalin agád ng isáng aklát Esperanto, bagay na hindí magagawa sa ibang wika pagka't kailangang matutuhan muna ang kaniyang sintaxis, datapuwa't sa Esperanto hindí na't lahát ay makikita sa kaniyang diccionario.

Ang salitang ito'y dapat pumaibabaw katulad ng lahát ng invención gaya ng ferro-carril at telégrafo at ibp.

Ang esperanto may mahigít na dalawang daang aklát at sari-saring pahayagan sa kaniyang biblioteca; L' esperantiste, sa wikang francés may pitong taóng buháy at ang Lingvo internacia ay siyam na taón at sa iba't ibang bayan ay may pahayagang esperanto na tagá pamanság ng wikang ito.

Yayamang ang Esperanto ay napagkikilala na ang kagalingan pag-aralan ang maigi pagkat sa pamamagitan lamang niya maaring saan mang bayan tumungo ay hindi na magkakailangan ng interprete.

Digitized by Google

FAKO DE LA LERNANTOJ

"La Esperanta Instruisto"

Be good enough not to open the window.	Havu la bonecon ne malfermi la fenestron.	Utang nğ loobhuag ninyong buksan ang dunğawan.
He will not dare to refuse, if you give him my message.	Li ne kuraĝos rifuzi, se vi donos al li mian mesaĝon.	Hindî siya tatangí pagibinigay ninyo ang aking liham.
I know that some of my friends are always right about everything.	Mi scias, ke kelkaj el miaj amikoj estas ĉiam pravaj pri ĉio.	Alam kong ang ilang mğa kaibigan ay may matuwid sa lahat nğ bagay.
Supposing that he refuses to come, do you want me to return alone?	Supozinte ke li rifuzos veni, ĉu vi volas, ke mi revenu sola?	Halimbawang siya'y tumangí sa pagparito, iibigin ba ninyong ako'y mag balik na magisá?
We ordinarily spend our holidays in Italy.	Ni ordinare pasigas nian libertempon en Italujo.	Malimit kaming magtahán sa Italia sa mğa araw nğ pistá.
We shall go away before long to the seaside with our parents.	Ni foriros post nelonge al la marbordo kun niaj gepatroj.	Mag lalakad kami nğ mğa tatay ko sa baybayin nğ dagat.
Will you be good enough to do my exercise for me tomorow?	Ĉu vi bonvolos fari por mi mian ekzercon morgaŭ?	Ibig ba ninyóng gawín ang aking ejercicio bukas?
I would do it for you with pleasure, if I had the time.	Mi ĝin farus por vi kun plezuro, se mi havus sufiĉe da tempo.	Magalák ko pong gagawín dahil sa inyo kung ako'y magkapanahón.
I shan't wait, as he did not say when he would return.	Mi ne atendos, ĉar li ne diris, kiam li revenos.	Hindî ako maghihintay pagkat hindí niya sinabi kung kailan siya babalik.
It is impossible for him to arrive in time, unless he is coming by train.	Estas neeble, ke li alvenu ĝustatempe, se li ne venas per vagonaro.	Mahirap na siya'y dumating sa tadhang panahon kung hindi sasakay sa tren.
What were you thinking of when you threw his letter into the fire?	Pri kio vi pensis, kiam vi ĵetis lian leteron en la fajron.	Ano ang inyong ini-isip nğ inyong itapon sa apoy ang caniyang sulat.
I quite forgot that you asked me to return it.	Mi tute forgesis, ke vi petis min redoni ĝin.	Nalimutang kong inyóng ipinasaulî.
It is wiser to say nothing at all than to speak too much.	Estas pli saĝe diri nenion, ol paroli tro multe.	Magalíng sa magsalitâ nğ labis ang dami ang magwalang kibô.
He never seems to know when he ought to be (become) silent.	Sajnas, ke li neniam komprenas, kiam li devas silentiĝi.	Wari'y hindi niya talastás kaylan man ang pagwawaláng imík.
I wish he would not do that; but I cannot stop him.	Mi volas, ke li ne faru tion; sed mi ne povas igi lin ĉesigi ĝin.	Nais kong siya'y mátahan, nğunit hindi ko siyá mapipigil.
Please bring your friend with you to the dinner.	Volu venigi kun vi vian amikon al la vespermanĝo.	Isama ninyó ang inyóng kaibigan sa pagkain.
I ask nothing more than to be left alone.	Mi nenion plu petas krom tio, ke oni lasu min sola.	Walá akong hanğád kundî ang maiwang nag-iisá.
Do you own this house, or are you a tenant?	Ĉu vi posedas tiun ĉi domon, aŭ ĉu vi estas luanto?	Inyó pa ba ang bahay na itó, ó inyóng inu-upahan lamang?
I own several houses in the city. I live in one myself, and let the others.	Mi posedas kelkajn domojn en la urbo. Mi mem loĝas en unu, kaj luigas la aliajn.	Marami po akong bahay sa bayan, natitirá po akó sa isá at pina-uupahang ko ang ibá.

Digitized by Google

MAG-ARAL TAYO.

Esperanto, wikang pinag-gugulan nğ maraming pagod at panahón ni Dr. Zamenhof.

Hindi nasayang ang kaniyang kapaguran. Kung siya'y maraming ginawáng magalíng ay higít sa lahát ang kagalingan nğ naisip niyá lengua internacional.

Ang isang prancés at isang inglés pag nagtakpó ay kailanğan pa ang isang nakaaalam nğ kanilang wika, upang sa pamamagitan nitó ang dalawang yaon ay magkatalastasan at kung magkaminsan, kahit na ang namamagitná ay matalino ay hindí magkatututong magsalin sa Inglés nğ sinabi nğ francés ó kaya'y ang sinabi nğ francés sa inglés.

Mahirap na totoó ang humula sa damdamin at isip nğ ibá, tunay na sinasabi nğ may damdamin at nğ may kaisipán, gayon ma'y mahirap din lubha pa't kung ang hinahayan nğ inglés ó kastila ó kaya'y polako ay isang Tagalog ó Aleman ó kaya'y ruso upang isalin sa Italiano, arabe ó austriaco.

Ang kahirapang itó kung may isang lengua internacional ay mapapawi at magaang magkatalastasan ang lahat.

Sa bawa't bayan may marunong na lumalabas at ang kaniyang karununğan, kung may pag-ibig sa kapwa isinusulat sa isang aklát. Upang maalaman natin kung ano ang karununğang yaon, kinakailanğang mag-aral tayo nğ Alemán kung ang marunong na yaon ay anak nğ bayang Alemania.

Ma-aari ang huwag mag-aral nğ wika nğ marunong pagka't hindi mawawalán nğ "traducción" datapuwa't sa traducción ay malayong malagay ang lahat nğ tinataglay noong hinanğuan. Mangyayari ang gaya nğ kay Florante; marami ang nagnais ihulog sa kastila, nğuni't natitigil sa kalagitnaan at marami ang hindi naalis sa simulá pagka't natatalastás nila na hindi sila sasapit sa katapusán, sila'y kakapusín at ang kanilang magagawá ay makasisira lamang sa kadakilaan nğ Florante.

Sa mğa kastila marami din ang pumuri kay Baltazar at may nagsabing ang mğa kathá nğ nila Camprodon Espronenda Cervantes at Zorrilla ay matutulad lamang sa mansá nğ tinta pag nasiping sa tula nğ pinamagatáng Florante ni Balagtás.

Ang nagsabi nğ gayon ay isang kastilang marunong nğ tagalog, datapuwa't hindi niya maisalin sa kaniyang wika, ang pinakapupuri niyang tulá nğ ating hindi malilimot na makata, si Balagtás.

Si G. J. Pellicena kung hindí ako namamalí ay naghayág sa isá sa mğa pahayagan dito sa Maynila na dinaramdam niyang ang Florante'y hindi maihulog sa wika ni Cervantes.

Sa kaniyang inihayag na yaon ay nababahaging ang ilang tulá nğ nasabing Florante.

Binangít ko ang bagay na nakasaysay sa dakong una nito upang ipakitala ang kahirapang makatalós nğ karununğang nasusulat sa ibang wika at ang mangyayari at nangyari na sa pagsasalin sa anó mang wika.

Si Dr. Zamenhof nakilala niya ang bagay na ito kayá binuo ang Esperanto sa loob nğ 18 taón.

Hindi niya inihayag hangang hindi niya naubus ang mğa paraan upang ang kaniyang hanğád makatulong sa sangkalibután marapatin nğ lahát, pinagaralan niyang hanapin sa pamamagitan nğ masidhíng nais ang paraang matuto't makapagsalitá sa madalíng panahon ang sino mang mag-aral nğ kaniyang wika.

Kaniyang natutuhan, kaya't ang Esperanto ay magaang maka-limangpuo sa Kastila

Sa mğa panahóng itó marami nğ aklát na nakasulat sa Esperanto at marami ang ginawang nagbuhat sa iba't ibang wika; mğa aklát na nagtatagláy nğ sarisaring karununğan.

Ang Esperanto, maitatanği sa lahat nğ lumabás na gaya rin niyá ang layon; mainam pakingán, masagana sa salitá pumapantay sa francés, sa kastila sa tagalog sa insek sa lahat. Ingles, kastila kahit na alin ang mahulog sa Esperanto, ay hindi mababago katulad din nğ hinanğuan, gaya nğ nilarawan sa hinuwatán.

Ang sinabi kong ito'y maraming katunayan, ang pag-anib sa kapisanang Esperanto ni Marques Beaufrom balitang linguista at gumawa rin nğ lengua internacional, gawáng itinago niya ng matuto nğ Esperanto, ang pagkakalubog nğ volapuk ni Schelyer nğ lengua azul ni Leon Bollack at nğ Spokil ni Ad. Nicolas Bourboule etc.

Ang mğa paglalamay ni Dr. Zamenhof hindi nasayang, maraming nag-aaral nğ kaniyang wika sa Europa.

Tayo namang taga rito'y mag-aral, hindi sa pag-gaya sa kanila, tayo'y hindi marunong gumaya. Mag-aral tayo pagka't isang bagay na kailanğan.

F. E. A 134

Digitized by Google

PHILIPPINES ESPERANTO ASSOCIATION.—Founded July, 1907.

HON. PRESIDENT: Dr. L. L. Zamenhof. PRES.: Dr. H. W. Yemans, M.D., U.S.A. VICE-PRES.: Mr. Luis Llanso. EXECUTIVE COMMITTEE: The President, Messrs. Edgar A. McClellan, F. V. Freire, Benito Urrutia, and Sec.-Treas. (W. H. Case.)

Konsul: Mr. I. Arnalot—Hotel de Francia, Escolta.

LIST OF MEMBERS, JULY, 1908.

PHIL. ESP. ASS'N.

1 Dr. H. W. Yemans
2 Mr. W. W. Weaver
3 Mr. W. H. Case
4 Mr. A. R. Tuohy
5 Mr. W. Crozier
6 Mr. S. Garcia Roxas
7 Mr. W. D. Smith
8 Mr. Cecil Cosper
9 Mr. G. C. Dobson
10 Mr. W. J. Crampton
11 Mr. C. H. Noronha
12 Mr. M. Goodman
13 Mr. O. J. Madsen
14 Mr. C. H. Cady
15 Mr. M. A. Torres
16 Dr. Felipe Zamora
17 Miss Felicidad Zamora
18 Miss Trinidad Zamora
19 Miss Margarita Zamora
20 Miss Maria Paz Zamora
21 Miss Maria Paz Arguelles
22 Mr. E. Z. Putman
23 Mr. F. V. Freire
24 Mr. John F. Mangels
25 Mr. C. W. Ney
26 Mrs. C. W. Ney
27 Major Thos. L. Hartigan
28 Mr. Raymond Hartigan
29 Mr. J. Courtney Hixson
30 Hon. Cameron Forbes
31 Mr. Alfonso Velasco
32 Mr. I. Arnalot
33 Mr. Hermenegildo Cruz
34 Mr. T. C. Kinney
35 Mr. A. F. Ferguson
36 Mr. Leon Almeda
37 Mr. Horace J. Dickinson
38 Mr. Roy H. Gearhart
39 Mr. W. Dederick
40 Mr. Velear L. Minehart
41 Mr. Charles S. Banks
42 Mr. A. K. La Motte
44 Mr. E. B. Harris
45 Mr. James H. Bass
46 Mr. Joseph Oberlin
47 Mr. Philip C. Whitaker
48 Mr. A. E. Ongpin
49 Mr. F. L. Lutz
50 Mr. W. T. Williams
51 Mr. Prudencio Pascual
52 Mr. M. B. Burke
53 Mr. S. V. Derr
54 Mr. S. Nakamura
55 Mr. M. M. Celis
56 Mr. G. H. Rarey
57 Mr. Santiago L. Abillar
58 Mr. Pedro C. Roxas
59 Mr. Eustaquio C. Diaz
60 Mr. F. E. Braman
61 Mr. Geo. H. Diaz
62 Mr. James Kelly
63 Mrs. Ledyard
64 Mr. Luis Llanso
65 Mr. José L. Javier
66 Mr. N. C. Comfort
67 Dr. Y. K. Ohno
68 Hon. W. Morgan Shuster
69 Mr. Vernor H. Petre
70 Mr. Alberto Campos
71 Mr. Plácido Santiago
72 Mr. Agaton D. Beltran
73 Mr. Roberto M. Dy
74 Mr. L. D. Weeks

MANILA ESP. SOC. No. 1

75 Mr. Arcadio Arellano
76 Mr. Ceferino Cacnio
77 Mrs. Anna R. Clifford
78 Mr. Sixto Nazario
79 Mr. Angel Borrel
80 Mr. Zoilo Villanueva
81 Dr. L. Viado
82 Dr. A. de Asis
83 Miss Natividad Almeida
84 Mr. Fernando Salas
85 Mr. Agustin Coruña
86 Mr. Pedro T. Torres
87 Mr. Juan Atayde
88 Mr. W. H. MacDonald
90 Mr. C. P. Jarman
91 Mr. W. R. Blanchard
92 Mr. Rosendo Santiago
94 Mr. T. B. Tolman
95 Mr. Vicente Guasch
96 Mr. C. N. Guertin
97 Mr. E. R. Koert
98 Mr. Juan Manahan
99 Mr. H. C. Luersson
100 Mr. Sixto Sandejas
103 Mr. Ramon Syyap
104 Mr. C. Rodriguez
105 Mr. John P. Quander
106 Mr. Honorio Lopez
107 Mr. W. M. Taylor
108 Mr. Leo J. Discher
109 Mr. W. A. Northrop
110 Mr. Norberto Rivera
111 Mr. F. Luling
112 Mr. A. Wuterich
113 Mr. A. V. Brodett
114 Mr. F. J. Brown
115 Mr. Manuel Espinosa
116 Mr. Eusebio Muyot
117 Mr. Bruno Adora
119 Mr. Francisco Abella
120 Mr. Benito Abreu
121 Mr. W. W. Hoadly
122 Mr. J. Carpi
123 Mr. José Puya
124 Mr. H. M. R. Rodman
125 Mr. P. Botelho
126 Mr. J. H. Mader
127 Mr. Maurice Kahn
128 Mr. Francisco Latorre
129 Mr. Pablo F. Avelino
130 Mr. J. G. Boor
131 Mr. Carlos Voigt
132 Mr. J. C. Abella
133 Mr. B. F. Urrutia
134 Mr. G. Catipon
135 Mr. José V. Javier
136 Mr. Vicente Villalobos
137 Mr. R. Tiedemann
138 Mr. Ugo Bolleno
139 Mr. H. Staub
140 Mr. Emilio Salazar
141 Mr. Mariano de Leon
142 Mr. J. M. Estrella
143 Mr. Lino S. Agustin
144 Mr. Chas. H. Stone
145 Mr. V. A. Acuña
146 Mr. J. Caballero
149 Mr. A. Ramos
150 Mr. Maximo Alejo
151 Mr. M. Tenorio
152 Mr. C. Hilario
153 Mr. Earl B. Morris
154 Mr. H. Clarke
155 Mr. A. A. Remigio
156 Mr. J. E. Sanda
157 Mr. M. C. Joseph
158 Mr. Frank H. Gore
159 Mr. C. Spaulding Sly
160 Mr. Ed. Sizer, Jr.
161 Mr. F. Praysler
162 Mr. H. Wursch
163 Mr. E. E. Allen
164 Mr. F. Agtarap
165 Mr. J. E. de Guzman
166 Mr. F. Gonzalez
167 Mr. A. G. Castillijo
168 Mr. Thos. Moss
169 Mr. C. C. Young
170 Mr. J. McIntosh
171 Mr. J. U. Longaker
172 Mr. Max Protzen
173 Mr. W. Keller
174 Mr. W. N. Ray
175 Mr. W. K. Jones
176 Mr. R. M. Woolley
177 Mr. B. A. Green
178 Mr. Ciriaco Nicolás
180 Mr. Perfecto N. Cruz
181 Mr. Luis Paredes
182 Mr. L. P. Fiege
184 Mr. José Calero
185 Mr. José S. Santos
186 Dr. Ariston Bautista
187 Mr. Carson Taylor
188 Mr. C. Mandelbaum
189 Mr. Adam D. Tanner
190 Dr. E. H. Ruediger
191 Mr. W. Schultze
192 Dr. R. F. Bacon
193 Mr. R. C. McGregor
194 Mr. Herbert S. Walker
195 Mrs. Lora S. Cass
196 Dr. E. C. Shattuck
197 Dr. José Albert
198 Mr. W. W. Young
199 Mr. Paciano Castro
200 Mr. Gustavo Maulini
201 Mr. Manuel Enriquez
203 Mr. Canuto Gimenez
204 Mr. Juan Luna
205 Mr. Mariano Luna
206 Mr. Santiago A. Leaño
207 Major Robert Noble
208 Mr. L. S. Brown
209 Mr. I. Posner
210 Mr. W. E. Grosclaude
211 Mr. Feliciano Altonaga
212 Mr. Jos. Cawrenberg
213 Mr. Valentin Descals
214 Mrs. I. Arnalot
215 Mr. L. Arnalot
216 Mr. R. M. Mealley
217 Mr. Gabriel P. Flores
218 Mr. Diego Rodriges
219 Mr. Emilio Cueto
220 Mr. Prudencio Garris
221 Mr. John R. Edgar
222 Mr. James F. Connolly
223 Mr. H. C. Ruppenthal
224 Mr. Faustino Mártires
225 Mr. Juan Gonzales
226 Mr. Luis W. Dison
227 Mr. Barto Miranda
228 Miss Feliza Hizon
229 Mr. Amado Santos
230 Miss Soledad Dayrit
231 Miss Rosa Raymundo
232 Mr. Francisco Singian
233 Mr. Simeon Morales
234 Mr. Juan Munne
235 Miss Elena Lauchengco
236 Miss Felipa Lauchengco
237 Mr. Jorge Pineda
238 Mr. Benigno M. Gomes
239 Mr. H. Löwinsohn
240 Mr. M. V. del Rosario
441 Miss Mary Polk
242 Dr. W. E. Musgrave
243 Dr. P. E. Garrison
244 Dr. F. B. Bowman
245 Mr. M. T. Clegg
246 Dr. P. K. Gilman
247 Mr. R. Basa
248 Mr. T. H. Edwards
249 Mr. Albert J. Barnard
250 Mr. Joaquin Ruf Planas
251 Mr. Manuel P. Ibañez
252 Dr. R. E. L. Newberne
253 Mr. Basil G. Butler
254 Mr. D. L. Twomy
255 Mr. Honorio Samelo
256 Mr. Evaristo Cubos
257 Mr. Domingo Uichico
258 Mr. Domingo Borromeo
259 Mr. Cresenciano Baza
260 Mr. Deogracio L. Javier
261 Mr. H. D. Gibbs
262 Mr. W. D. Carpenter
263 Mr. A. B. Hong
264 Mr. José E. Canseco
265 Mr. A. R. Sacramento
266 Mr. Serviliano Mendoza
267 Mr. G. A. Remigio
268 Mr. V. Flaviano
269 Mr. Pánfilo Lacónico
270 Mr. R. Aspillera
271 Mr. Ralph Steinacher
272 Mr. Andrés Garcia
273 Dr. R. B. Bean
274 Mr. John S. Potter
275 Mr. T. Bitterman

ESP. SCIENCA KLUBO

276 Capt G. A. Skinner
277 Mr. Clementino Chaves
278 Mr. F. E. Cofren
279 Mr. E. B. Christie
280 Mr. Charles R. Cameron
281 Mr. Otho Atkin
282 Mr. D. M. Oloroso
283 Mr. Antonio Buñag
284 Dr. R. T. Edwards
285 Mr. Patricio Perez
286 Miss Gorgonia Ilo
287 Mr. José P. Katigbak
288 Mr. Santiago Artiaga
289 Mr. E. H. Murphy
290 Mr. Stuart S. Harvey
291 Mr. Chas. C. Coleman
292 Mr. Gregorio C. Villegas
293 Mr. W. J. Manion
294 Mr. F. M. Luz
295 Mr. B. Remedios
296 Mr. Cayetano Rodriguez
297 Mr. Isidro Matias
298 Mr. Isidoro Gonzales
299 Mr. Segundo Lopez
300 Mr. Carlos Lorenzo
301 Mr. Gabriel La O
302 Mr. Francisco Sevilla
303 Mr. Arturo Ilo
304 Mr. Isidro Alparas
305 Mr. Silverio E. Diaz
306 Mr. Fred. L. Pattison
307 Miss Rogelia Arguelles
308 Miss Amada Arguelles
309 Mr. Antonio Gomes
310 Mr. W. B. King
311 Mr. M. Molo Legaspi
312 Hon. F. M.a Guerrero
313 Mr. Lope K. Santos
314 Mr. A. M.a Rivero
315 Mr. Carlos Ronquillo
316 Mr. Ligorio Gomes
317 Mr. Manuel Lopez
318 Mr. Pedro Cabañgis
319 Mr. F. M. Snook
320 Mr. Amos E. Allen
321 Miss Esperansa E. Roa
322 Mr. Andrés Pastor
323 Mr. H. Otley Beyer
324 Gov. Jno. P. Finley
325 Miss Helen A. Florendo
326 Mr. Claudio Boada
327 Mr. Tereso L. Javier
328 Mr. W. A. Tener
329 Mrs. N. L. Cofren
331 Mr. J. R. Manners
332 Mr. J. L. Perrin
333 Mr. David Rines
334 Major H. B. Orwig
335 Mr. I. San Agustin
336 Mr. Rafael F. Morelos
337 Mr. Geo. W. Douglass
338 Lt. A. J. McDonald, P.S
339 Mr. José Nolasco, Jr.
340 Mr. Chas. A. Clark
341 Miss Carmen Romero
342 Mr. Henry Wise
343 Miss Rita Vera

ZAMBOANGA ESP. SOC.

344 Major Chas. H. Grierson
345 Mr. Simeon R. Bendaña
346 Mr. Edgar A. McClellan
347 Mr. Gregorio A. Arceo
348 Mr. Z. C. Collins
349 Mr Will. S Irey
350 Mr. Moisés V. Sansón
351 Mr. Henry Becker
352 Mr. Angel Ponce de Leon
353 Mr J M Noé
354 Mr. Ramon R. Ortis
355 Mr. John Knox Arnold
356 Capt. L. E. Case, P.C.
357 Mr Luman A Jennings
358 Capt. G. T. Langhorne
359 Mr. Vicente Pacia
360 Miss A. de Ocampo
361 Mr. Manuel Franco
362 Mr. G. Avellanosa
363 Mr. F. M. Quimpo
364 Mr. Manuel Alcantara
365 Mr. J. P. Gallagher
366 Mr. Eugene C. Riva
367 Mr. P. A. Remigio
368 Mr. Everett M Stanley
369 Mr. Francisco Pamies
370 Mr. Luis Coma
371 Mr. Carlos Valls
372 Dr. H. J. Nichols, U.S.A.
373 Dr. Edgar King, U.S.A.
374 Mr. R. D. Fergusson
375 Mr. C. Ponce de Leon
376 Mr. Eduardo Gallego
377 Mr J. Monnier
378 Mr. Ferdinand Levy
379 Mr. Enrique Lopez
380 Mr. Joaquin Verdaguer
381 Mr. Robt. B Sabin
382 Mr. I. de Tobar
383 Mr. Roscoe L. Hall
384 Rev. I. B. Harper
385 Mr. C. M. Colton
386 Dr. David P. Barrows
387 Mr. Luis de Keyser
388 Mr. P. A. Weems
389 Mr. José Morales
390 Mr. W. E. Goode
391 Mr. Ed Schimming
392 Mr. R. F. Figueras
393 Mr. Ricardo Reyes
394 Mr. José Grey
395 Mr. P. T Bustamante
396 Mr. M. de Ocampo
397 Mr J. H. Taylor
398 Mr. Amos G. Bellis
399 Mr. E. Valmas
400
401

Digitized by Google

LOS ALIMENTOS SANITAS

Son excelentes.

Porque son PUROS segun las exigencias de las leyes de Filipinas,—*además son SANOS.*

Son de gran valor.

Porque están adaptados á las necesidades de los enfermos, como tambien á la conveniencia de los sanos; para la conservación de la salud.

Son economicos.

Porque el que vive alimentándose de alimentos SANITAS, proporciona á su cuerpo gran cantidad de elementos nutritivos en poco volumen, y no contribuyen á debilitar ni envenenar al cuerpo produciendo enfermedades de varias clases.

Son insustituibles.

Porque el que quiere tener salud, no puede conseguirla más que viviendo bajo un regimen alimenticio saludable; y los alimentos SANITAS no proporcionan al cuerpo más que un material SANO.

MENS SANA IN CORPORE SANO

Come V. pan?

Coma lo más nutritivo, que es el GRANOSE; este no es otra cosa que el trigo en estado de completa pureza; ó coma nuestras galletas, muy gustosas y nutritivas, del trigo ó de avena.

Le gusta á V. el dulce?

Tome unicamente los dulces que proporcionan agradable sabor al paladar y no injurian al estomago. ¡Prueve MELTOSE!

Toma V. café ó té?

Piense en los perniciosos efectos de aquellas substancias, sustituyanlas por nuestros incomparables JUGOS DE FRUTAS.

Padece V. de Glucosuria?

En este caso no tiene V. otra salvación que comer GLUTEN y sus preparados. Pidase informes sobre este asunto.

Sanos y enfermos deben visitarnos; los primeros para que aprendan á conservar su salud; y los segundos para que la recuperen.

NO CUESTA DINERO VISITARNOS.

Dice un refrán antiguo que **"La salud no se compra en el mercado"** pero esto ha dejado de ser verdad en Manila desde que se ha establecido un deposito de los alimentos SANITAS, que son inmejorables productos fabricados en el por muchos conceptos célebre, SANATORIO DE BATTLE CREEK, EE. UU.

Estos alimentos están en uso en muchas casas de esta capital. Solo se venden en el 633 y 637 de la CALZADA DE BILIBID, al lado de la entrada del Presidio.

SANITAS FOODS AND SUPPLIES

TELEFONO: **Cartas: SANITAS, Manila.**

Digitized by Google

List of Members—Contd

402 Mr. Gerónimo Galiana
403 Mr. Emilio Boada
404 Mr. Leopold Falek
405 Mr. M. Plattring
406 Mr. V. Aldanese
407 Mr. J. M. Switzer
408 Mr. W. D. Malromates
409 Mr. Telesforo Chuidian
410 Mr. Carmelo Peñaflor
411 Dr. C. E. Freeman U.S A.
412 Mr. Manuel C. Grey
413 Miss Hazle de Lacey
414 Mr. F. E. Angelo
415 Mr. Geo. Patton
416 Mr. Ildefonso Agulo
417 Mr. Vicente Miranda
418 Mr Cirilo M. Bayaya
419 Mr. Sinterio Mendoza
420 Capt. W E. Thompson
421 Mr. Pedro Anuario
422 Mr. Feliciano Basa
423 Mr. Leoncio Llqueti
424 Mr. H E Smith
425 Mr. Vicente Tecson
426 Hon. Macario Adriático
427 Miss Adel Dijamco
428 Mr. E. S Eby
429 Rev. J. L McElhany
430 Major J. D. Glennon
431 Mr. Vernon D Gibson
432 Mr. D. A. Barretto
433 Mrs. E. S. v. Piontkowski
434 Mr. J. L. del Castillo
435 Mr. A. J. Cooper
436 Mr. Rafael Toralbo
437 Mr. J. W Bellinger
438 Mrs Bellinger
439 Mr. W. W. Harn
440 Mr. V. de la Rosa
441 Mr. Jose de la Rosa
442 Mr F Zapanta
443 Mr. Eriberto Antonio
444 Mr Antonio S Agustin
445 Mr. Graciano P. Santos
446 Mr. Gregorio Giron
447 Mr. Eusebio Alejo
448 Mr Juan Espiritu
449 Mr. Manuel Ruiz
450 Mr. Francisco Teran
451 Mr. Vernacio Castillo
452 Mr. A. E. Somersilles
453 Mrs A. E. Somersilles
454 Rdo P. Juan Calleja
455 Mr. Timoteo Merlo
456 Esp. Klubo No. 8. (Quiapo) Box 636
457 Dr. Paul Clements
458 Dr. M. Herman
459 L' Espero Klubo Esp. San Fernando, Pamp.
460 Mr. Lorenzo Manosca
461 Mr. Pedro R. Santos
462 Mr. José D. Galicano
463 Mr. W. L. Cofren
464 Mr. Nicanor Abelardo
465 Mr. F. A. Guldager
466 Mr W. Holtzapple
467 Mr. Hermogenes Marco
468 Mr. Apolonio Mendoza
469 Mr. Claudio Carbonell
470 Mr. Nemesio A. Ratia
471 Mr Casimiro Urrutia
472 Mr. Gervasio de Lara
473 Mr. V. D. Fernandez
474 Mr. Miguel Picornell
475 Mr. Harold V. Lesher
476 Mr. V. Concepcion
477 Mr. Mateo Guerrero
478 Hon. Carlos Corrales
479 Hon. Ignacio Villamor
480 Mr. F. Campilla
481 Mr. Enrique Amusco
482 Mr. Anton Rajakovich
483 Mr. Charles E. Currier
484 Mr. Roman Martinez
485 Miss Purita Villanueva
486 Lieut A. Poillon
487 Mr. A. G. Zoboli
488 Baybay Esp. Soc., Leyte
489 Mr. Joaquin Davi
490 Mr. J. E Hettrick
491 Mr. Arthur Kauffman
492 Dr. E. W. Patterson
493 Mr. Harold Cuzner
494 Mr. D. H. Wadlington
495 Miss Amanda Cortes
496 Lieut. C. H. Barnard
497 Mr J. C. Early
498 Mr. E. L Seymour
499 Mr. S. M. Berger
500 Mr. Teodoro Ma. Kalaw
501 Mr. James A. Reams
502 Miss M. Palmero
503 Miss F. Mendoza
504 Miss F. Gutierrez
505 Mr. José Fournier
506 Mr. John C. Koch
507 Lieut Harry Davis, P.C.
508 Mr. F. E Infante
509 Mr. J. C. Iglesias
510 Mr. A. S. de Villanueva
511 Mr. A. K Sprungli
512 Mr. Luis Moreno
513 Mr. Juan Gochangco
514 Mr. J. Gomez Mariño
515 Mr. José M.a Perez
516 Mr. Ignacio Dayao
517 Mr. E. B. Annesley
518 Mr. Her'gildo Santos
519 Mr. Juan Madrigal
520 Mr. José Sarlabus
521 Mr. E. G. McMillan
522 Mr. Manuel Gonzalez
523 Miss Maria J. Valdez
524 Rev. P. Feliciano Salud
525 Mr. E. W. McDaniel
526 Mr. José Balantaclo
527 Mr. Vicente Sotomayor
528 Dr. Donato Montinola
529 Mr. Marcos Paulino
530 Mr. M. Evangelista
531 Mr. Francisco Alfonso
532 Mr. Nicacio José
333 Mr. Lucio Morales
534 Mr. Mariano Sequera
535 Mr. Ramón Santos
536 Mr. Candido Abaña
537 Mr. Juan Rillo
538 Mr. W. de Ocampo
539 Mr. Mamerto Albiar
540 Mr. Ramón A. Cariño
541 Mr. Avelino Elepaño
542 Mr. Jeronimo Javier
543 Mr. Casimiro Javier
544 Mr. Manuel Flores
545 Mr. Atanasio Panaligan
546 Mr. Teodorico Angeles
547 Mr. Ramon Perez
548 Mr. José Piñon
549 Mr. Manuel Perez
550 Mr. Modesto P. Montes
551 Mr. Feliz Flores
552 Mr. Gregorio Ortañez
553 Mr. Pio I. Artadi
554 Mr. Oscar Soriano
555 Mr. Justo Ongkiko
556 Mr. Licerio A. de Leon
557 Mr. Dionisio Molina
558 Mr. Pedro Torres
559 Mr. Antonio F. Jonson
560 Mr. Francisco Elbo
561 Mrs. Pilar M. de Urrutia
562 Mr. C. A. Bauer
563 Mr. Baur
564 "Luningning" Grupo, Pandacan.
565 Mr Arturo Dancel
566 Gov. Juan Cailles
567 Mr. Enrique Llerena
568 Mr. Andrés Roque
569 Mr. Apolinar Barbasa
570 Mr. José Mercado
571 Miss Valeria Manese
572 Mr Hilario M. Carpiso
573 Mr D. Pañganiban
574 Mr. Francisco L. Cruz
575 Mr. Miguel Estrada
576 Mr. Amado Garcia
577 Mr. Eustaquio Peña
578 Miss Antonina Elchico
579 Mr. Vicente Valencia
580 Miss Maxima Retisus
581 Miss Generosa Escueta
582 Dr Juan Gutierrez
583 Miss Ramona Alcántara
584 Mr. Rufino Flores
535 Mr. Eladio Paulino
586 Mr. E L. Manpantay
587 Mr. Sixto Alcántara
588 Mr. José F. Alcántara
589 Mr L. L. Laparan
590 Mr. Ignacio Jaro
591 Dr. Justiniano Jaojoco
592 Miss Cecilia Brion
593 Mr. Antonio P. Aguirre
594 Mr. David I. Aguirre
595 Mr. Pablo Cornista
596 Mr. Mariano Marfori
597 Mr. Mauricio Balaguer
598 Mr Juan Garduño
599 Rdo. P Antonio Serra
600 Mr. Fortunato Sosa
601 Mr. Esteban Sosa
602 Mr. Manuel Sosa
603 Mr Simon Santos
604 Mr. Benito Barbuco
605 Mr. Ciriaco Gaspar
606 Mr. Ladislao Raquel
607 Mr. Albino Bautista
608 Mr. Joaquin N Andrade
609 Mr. Alfredo Suarez
610 Mr. Angel Luna
611 Mr. Andres Herrera
612 D-ro Benito Cruz
613 Mr. Felino Guevara
614 Mr. Vicente Mallari
615 Mr. Eulogio Santos
616 Mr. Catalino S Cruz
617 Mr. Vicente Morada
618 Mr. Juan Coronado
619 Mr. Fidel Soliven
620 Mr. Andres Soler
621 Mr. Cesar Caboller
622 Miss Pilar Raltos
623 Mr. F. J. Fox
624 Mr. Odon Villamarin
625 Mr. Jose Cruz
626 Mr. Ramon de Castro
627 Mr. Martin P. de Veyra
628 Miss Emilia Gonzalez
629 Mr. Claudio Miranda
630 Mr. Juan B. Reyes
631 Mr. Conrado Carballo
632 Mr. Dionisio P. Santos
633 Mr. Francisco Almario
634 Mr. R. Mauricio
635 Mr. Martin Zárraga
636 Mr. Ismael Paras

THE COOPERATION OF ALL INTERESTED IN THE ESPERANTO MOVEMENT IS INVITED.

₱2.00 PER ANNUM includes membership in the central association (Philippines Esperanto Association) as well as subscription to "Filipina Esperantisto."

This journal, published monthly, will keep you informed as to the progress of Esperanto in all parts of the world.

The Executive Committee, Philippines Esperanto Association,
P. O. Box 326, Manila.

Please enroll my name on the books of the Association and forward "Filipina Sírvase insertar mi nombre en el Libro de los Socios de la Asociación y mandarme el "Filipina Esperantisto" *commencing with No.....* *I enclose ₱2.00.*

Esperantisto" empezando con el Núm..... Incluyo ₱2.00.

Name .....

WRITE CLEARLY. *Postal Address* .....

Se invita la cooperación de todos los que simpatizan con el "Esperanto." **₱2.00 al año** es la cuota de Socio en la Asociación Central estando incluido en esto su derecho á la suscripción al "Filipina Esperantisto."

Esta revista que se publica mensualmente dará todos los informes acerca del desarrollo del "Esperanto" en todas las partes del mundo.

Digitized by Google

ESPERANTO BOOKS

ENGLISH		
The Whole of Esperanto	₱0.10	₱0.10
Standard Course of Esperanto, by W. Bullen (paper)	.40	.44
Standard Course of Esperanto, by W. Bullen (cloth)	.80	.86
Esperanto Teacher, a simple course for non-grammarians, by H. Fryer	.40	.44
" " " " (cloth)	.80	.86
Graduated Lessons in Esperanto, with Key by A. Motteau	.40	.44
Student's Text Book, by Dr. O'Connor, M. A	.80	.88
Grammar and Commentary on the International Language Esperanto, by Maj.-Gen. George Cox, B.A. (2nd Revised Edition)	1.60	1.70
Esperanto-English Dictionary, by A. Motteau	1.00	1.08
English-Esperanto Dictionary, by O'Connor & Hayes	1.00	1.08
SPANISH		
Todo el Esperanto	.10	.10
Primeras Lecciones (Cart)	.30	.34
Manual y Ejercicios de Esperanto, por V. Inglada	1.30	1.40
Curso Práctico de Esperanto. Lecciones graduadas y ejercicios para aprender rápidament la lengua internacional, Duyos & Inglada	1.30	1.40
Clave de los temas y ejercicios	.40	.44
Estas dos últimas obras son utilísimas para los que quieran adquirir, sin ayuda de profesor, un completo y perfecto conocimiento del Esperanto.		
ESPERANTO LITERATURE		
Fundamenta Krestomatio, a collection of prose and poetry, edited by Dr. Zamenhof, standard guide for Esperanto style (paper)	2.00	2.2
Fundamenta Krestomatio, a collection of prose and poetry, edited by Dr. Zamenhof, standard guide for Esperanto style (cloth)	2.50	2.64
Hamlet, translated by Dr. Zamenhof (paper)	1.20	1.30
Hamlet, translated by Dr. Zamenhof (cloth)	2.00	2.10
Julio Cezaro (de Shakespeare), trad. D. H. Lambert, B.A. (cloth)	1.30	1.40
Monadologio, of Leibnitz, translated by E. Boirac, Rector of the University of Dijon	.45	.50
Kondukanto kaj Antologio, by A. Grabowski	1.40	1.50
Esperantaj Prozajoj, by the best authors (paper)	1.40	1.50
Diversajoj, stories translated by various writers (paper)	1.20	1.30
Vojaĝo Interne de mia Ĉambro of X. Le Maistre, translated by Sam. Meyer	.60	.70
Elektitaj Fabloj (Lafontaine), trad. G. Vaillant	.60	.70
Paulo kaj Virginio, translated by H. Hodler	1.00	1.10
La Ora Saflano (and English key)	.50	.58
La Ĉiutaga Vivo, (Gouin Metodo)	1.00	1.08
Komercaj Leteroj, Lambert & Berthelot	.40	.44
Konkordanco de Ekzercaro, A. E. Wackrill	1.00	1.10
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj, Maj.-Gen. G. Cox	.30	.34
Blinda Rozo (Hendrik Conscience), trad. S-ino Van Melckebeke	1.00	1.08
Elektitaj Fabeloj (Grimm), trad. Kabe	1.00	1.08
La Interrompita Kanto, (E. Orzeszko), trad. Kabe	.80	.88
Paĝoj el la Flandra Literaturo, trad. D-ro Seynaeve kaj D-ro Van Melckebeke	1.20	1.30
Unua Legolibro, Legajoj gradigitaj, de Kabe	1.00	1.10
La Rabistoj (Schiller), trad. D-ro Zamenhof	1.40	1.50
La Revizoro, (N. V. Gogol), trad. D-ro Zamenhof	1.40	1.50

JOHN R. EDGAR & CO.

BOOKSELLERS AND STATIONERS

(DEPÔT FOR PHIL. ESPERANTO ASSOCIATION)

143 ESCOLTA

JOIN THE PHILIPPINE ESPERANTO ASSOCIATION! The Monthly journal Filipina Esperantisto free to members; inclusive dues only ₱2.00 per year. A Bond of both learners and well-wishers combined for the purpose of pioneering the Esperanto movement in the Philippines.

Apply to Executive Committee, P.E.A., Box 326 Mani

Digitized by Google

FREE!

"ALL-WORLD" ESPERANTO MAGAZINES

SPECIAL OFFER

Any member sending eight new subscriptions to the Filipina Esperantisto* will receive for one year a direct subscription to either to the following Esperanto Journals FREE!

TRA LA MONDO, illustrated	**₱3.20**
LINGVO INTERNACIA	**3.00**
LA REVUO	**2.80**
INTERNACIA SCIENCA REVUO	**2.80**
ESPERO KATOLICA	**2.00**
ESPERO PACIFISTA	**2.00**

Address Letters:
W. H. Case, Box 326, Manila

*The subscription price is ₱2.00 per annum including membership in the Philippines Esperanto Association. Money must be sent with names and magazine desired should be mentioned, FIVE new names will entitle sender to half year subscription in either the above, Names sent since July 1st, 1908, will be counted in.

Digitized by Google

SUBSCRIBE TO SOME OF THE SPECIAL ESPERANTO MAGAZINES—IT IS A PRACTICAL MANNER OF ASSISTING THE MOVEMENT FORWARD

"Tra la Mondo"

Published in France

THE MOST
POPULAR

Entirely in Esperanto

WELL
ILLUSTRATED

Contributions from every land

The Esperanto
Family Journal

Price 3.20 Sm. (international)
which is equal to ₱3.20 per year

Send subscriptions to W. H. Case, Box 326, Manila, for transmission; or direct to TRA LA MONDO, 15, boulevard des Deux-Gares, Meudon (S. et O.), France.

JULY ISSUE
contains an illustrated
article written in Esperanto
on

"Education in the Philippines"

BY

HON. W. MORGAN SHUSTER

Lingvo Internacia

PUBLISHED
IN PARIS

An Excellent 48-pp. Monthly
Edited by Prof. TH. CART

PRICE ₱3.00

Internacia Scienca Revuo

ORGAN OF THE

INTERNACIA SCIENCA ASOCIO

Edited by RENE DE SAUSSURE

(Originator of the International Money Unit)

PRICE ₱2.80

La Revuo

The Leading Esperanto Monthly Review

under constant collaboration of

DR. L. L. ZAMENHOF

PRICE ₱2.80

Espero Katolica

Monthly journal
dealing with all
topics excepting
politics — ₱2.00

Edited by ABBE E. PELTIER

STE. RADEGONDE, TOURS

Espero Pacifista

MONTHLY

ORGAN OF THE

INTERNATIONAL PEACE SOCIETY

Editor: G. MOCH

Neuilly-sur-Seine, France.

ANNUAL SUBSCRIPTION ₱2.00

Digitized by Google

The Smile of Satisfaction

on the face of
every smoker
who lights a
"JOSE RIZAL" CIGAR
continues until the stub
is tossed away. Reason:
Every cigar is the same
cool, refreshing smoke
from start to finish.

INSIST ON GETTING A

Jose Rizal

Remember the money is
yours and that dealers
seldom offer a substitute
or "something just as
good" for your benefit.
This cigar is sold by
all live dealers who
cater to the wants of
their customers

Walter E. Olsen & Co.

TWO STORES:

Kiosko Habanero — *27 Escolta*

Kiosko Rizal — *168-170 Escolta*

Amerika Esperantisto

PUBLISHED IN
CHICAGO, MONTHLY
PRICE $1.00 U. S. CY.

The American Esperanto Book

One of the largest and most complete English-Esperanto Instruction Books, Price in cloth binding $1.50 U. S. Cy.

SPECIAL OFFER

One year's subscription of the former direct to your address and one copy of paper cover edition of the latter.

For $1.00 U. S. Cy.

Apply Sec. P.E.A., Box 326, Manila

IMPRENTA "TAGUMPAY"

DE LA
UNIÓN DE TIPÓGRAFOS FILIPINOS
PLAZA DE STA. CRUZ NO. 15
MANILA.

Tenemos material preparado expresamente para Alegatos y Piezas de Excepciones.

Procedimientos Modernos.—Maquinaria y tipos nuevos. Personal habil é instruido. Direccion técnica competente. Corregimos las pruebas antes de enviarlas al autor. Respondemos de la corrección, con arreglo al original. Rapidez y perfección en los trabajos.

Encuadernamos Libros conforme á las formas modernistas con tafiletes de piel de Rusia.

THE FAR EASTERN REVIEW

LEADING ENGINEERING
AND FINANCIAL JOURNAL
IN THE ORIENT

Annual Subscription - - $2.50 U. S. Currency
" " Foreign, $3.00 U. S. Currency
6 Sm International Currency

Digitized by Google

FAKO DE LA LERNANTOJ

"La Esperanta Instruisto"

On which floor (story) do you live?	Sur kiu etaĝo vi loĝas?	Sa alíng piso kayó nakatirá?
On the third. I much prefer that, sir.	Sur la tria. Mi tre preferas tion, sinjoro.	Sa ikatló. Ibig ko po yaon sa lahát, ginoó.
How much (or what) rent do you pay per year?	Kiom da lupago vi pagas ĉiujare?	Magkano po ang inyóng naiuupa sa isáng taón?
One hundred pounds per annum (two thousand five hundred francs).	Cent livrojn ĉiujare (du mil kvin cent frankojn.)	Isang daang libra sa isang taón (dalawang libo't limang daang franco).
How many rooms are there in each story?	Kiom da ĉambroj enhavas ĉiu etaĝo?	Ilán pong silíd mayroon bawa't isáng piso?
There are eight rooms: drawing-room, dining-room, five bedrooms, and, in addition, a bath-room, kitchen, and three small rooms for the servants.	Estas ok ĉambroj: salono, manĝoĉambro, kvin dormoĉambroj, kaj, krom tio, banejo, kuirejo, kaj tri ĉambretoj por la servistaro.	May walong silíd: kabahayán, kakanán, limang tutulugan at may dagdág pañg isang paliguan, pangusinaan at tatlong cuartong maliit ukol sa mga alila.
Your furniture is truly magnificent, madam.	Via meblaro estas vere belega, sinjorino.	Mainam pong totoó ang inyóng mga kasangkapang bahay, ginoó.
Yes, it is quite new; I bought it this year.	Jes, ĝi estas tute nova; mi aĉetis ĝin en la nuna jaro.	Oo po't mga bago. Binilé ko po nitong taóng itó lamang.
The tables, lounges, chairs, and armchairs are quite up to date.	La tabloj, kanapoj, seĝoj, kaj apogseĝoj estas tute novmodaj.	Ang mga mesa, upuan at sillones, ay na sa usong lahat.
The paintings and the engravings are very valuable (costly), and the piano is really magnificent.	La pentrajoj kaj la gravurajoj estas tre multekostaj, kaj le fortepiano estas vere bonega.	Ang mga paisahe at larawan ay mahahalagá, at ang piano'y totoóng mainam.
What a beautiful mirror that is in the centre of the wall!	Kia bela spegulo estas tiu sur la mezo de la muro!	
We sent the invoice and receipt for insurance yesterday.	Ni sendis la fakturon kaj asekuro-kvitancon hieraŭ.	Anong inam na salamín niyáng na sa gitná ng pader na iyan.
Send me an illustrated catalogue of your machines.	Sendu al mi ilustritan katalogon de viaj maŝinoj.	Ipinadalá namin kahapon ang paktura at resibo ng seguro.
State conditions and lowest prices for cash.	Diru kondiĉojn kaj plej malaltajn prezojn por kontanto.	Padalhán ninyó ako ng katálogong may larawan ng inyóng mga makina.
I cannot agree to defray the incidental expenses.	Mi ne povas konsenti, ke mi pagu la okazajn elspezojn.	Sabihin ang pinaka mababang halaga sa caliwaang bilihan.
		Hindi ko ma aamin bayaran ang gugol na di karaniwan.
The auction will begin on Wednesday at 12 o'clock.	La aŭkcio komenciĝos merkrede je tagmezo.	Ang almoneda'y magsisimulá sa Miercoles ng á las 12.
They will not be responsible for the damage.	Ili ne estos respondaj pri la difektado.	Hindí sila mananagot sa anó mang kasiraan.
Our rate of discount is 5 per cent. for orders over ₱100.	Nia diskonta procento estas 5% por mendoj valoraj pli ol ₱100.	Ang aming bawas (descuento) ay 5% sa bibilí ng higít sa ₱100.

Digitized by Google

La Respektinda Pastro Antonio Serra
ESPERANTO-KONSULO POR CAVITE, I. F.

Digitized by Google